

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακές Σπουδές		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΣΤΚ 218	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5ο-6ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (Οι φοιτητές ERASMUS που δεν έχουν επαρκή γνώση της ελληνικής γλώσσας έχουν τη δυνατότητα να εκπονήσουν εργασία ή να δώσουν εξετάσεις στα αγγλικά ή τα γαλλικά.)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Το μάθημα διαθέτει ιστοσελίδα στο students-web (https://classweb.cc.uoc.gr/) και στο Moodle (https://elearn.uoc.gr/course)		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
Γνώσεις: Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του εν λόγω μαθήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αναμένεται να: • έχουν εξοικειωθεί με την αναγκαιότητα σε έλληνες κοινωνιολόγους γνώση των ιστορικών διαδικασιών διαμόρφωσης, στην ελληνική περίπτωση και σε διαφορετικά πεδία (θεσμικό-πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό και πολιτισμικό), αυτού που αποκαλούμε νεωτερικότητα. • έχουν εξοικειωθεί επαρκώς με τις πλέον σύγχρονες προσεγγίσεις των ελλήνων και ελληνίδων ιστορικών όσον αφορά τη διαδικασία συγκρότησης του ελληνικού εθνικού κράτους και αστικού κοινωνικού σχηματισμού, κατά τον "μακρύ" 19ο αιώνα και μέχρι την περίοδο του μεσοπολέμου.

- διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις για μετασχηματισμούς στην ελληνική κοινωνία μέχρι και τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα, στα 'κλασικά' πεδία των θεσμών του κράτους, της οικονομίας και της κοινωνικής διαστρωμάτωσης, αλλά και να
- διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις επίσης σε πεδία ή ζητήματα που σήμερα βρίσκονται στην αιχμή της ιστοριογραφικής έρευνας στη χώρα μας (όπως: α. οι νέες ερμηνείες της επανάστασης του 1821, βάσει της θεωρίας των επαναστάσεων αλλά και βάσει των συνθηκών κρίσης του οθωμανικού καθεστώτος, β. η συγκρότηση και εξέλιξη του ελληνικού εθνικισμού και ειδικότερα της λεγόμενης "εθνικής επιστήμης" (ιστορία, λαογραφία, αρχαιολογία κ.ά.), γ. οι μετασχηματισμοί στις δομές της καθημερινότητας, με ιδιαίτερη έμφαση στον ιδιωτικό βίο και την οικογένεια, αλλά και σε ζητήματα κουλτούρας, και δ. η έμφυλη συγκρότηση των ταξικών σχέσεων γενικά, ιδίως όσον αφορά τα μεσαία αστικά στρώματα, καθώς και της ιδιότητας του πολίτη.)
- έχουν εξοικειωθεί γενικά με την έννοια της κοινωνικής αλλαγής και την ιστορικότητα της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας, και ειδικότερα με την ιστορικότητα πολλών κοινωνικών φαινομένων και προβλημάτων της σημερινής ελληνικής πραγματικότητας που θα μελετήσουν ως κοινωνιολόγοι

Δεξιότητες:

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του εν λόγω μαθήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αναμένεται να:

- έχουν οξύνει ακόμα περισσότερο την κριτική τους σκέψη και αντιστάσεις απέναντι σε μια σειρά στερεότυπα για το ελληνικό ιστορικό παρελθόν που διακινούνται δημόσια από μια αγοραία και μη επιστημονική δημόσια ιστορία
- έχουν αναπτύξει γνωστικές δεξιότητες που τους επιτρέπουν να κατανοούν πληρέστερα και με κριτικό τρόπο τους όρους με τους οποίους διεξάγεται σήμερα μεταξύ ιστορικών, κοινωνιολόγων και πολιτικών επιστημόνων η συζήτηση γύρω από τις ιδιαίτερες, δύσκολες και αμφίσημες ιστορικές διαδικασίες εκσυγχρονισμού της ελληνικής οικονομίας, κράτους και κοινωνίας
- έχουν αναπτύξει γνωστικές δεξιότητες που τους επιτρέπουν να αναγνωρίζουν τους ιστορικούς παράγοντες που στον μακρύ χρόνο έχουν δράσει στη διαμόρφωση κοινωνικών και πολιτισμικών ανισοτήτων στη σύγχρονη Ελλάδα
- έχουν αναπτύξει δεξιότητες διεπιστημονικού χαρακτήρα μεταξύ κοινωνιολογίας και κοινωνικής ιστορίας, προκειμένου να κατανοήσουν τη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα
- έχουν αναπτύξει διεπιστημονικές δεξιότητες που τους επιτρέπουν, ειδικότερα, να αξιοποιούν συγγενή με την κοινωνιολογία ερωτήματα και προσεγγίσεις της κοινωνικής ιστορίας σε αντικείμενα «κλασικά» και για τους δυο κλάδους, όπως τα κοινωνικά κινήματα και η κοινωνική διαμαρτυρία, οι επαναστάσεις, οι ταξικές σχέσεις, οι έμφυλες διαιρέσεις, ο εθνικισμός, κ.ά.
- έχουν αναπτύξει ειδικότερα, μέσα από τη συλλογική συζήτηση ιστορικών τεκμηρίων που πλασιάζουν το μάθημα, βασικές δεξιότητες κριτικής των πηγών, ανάλυσης και σύνθεσης, αλλά και ικανότητα ανακάλυψης νέων ζητημάτων προς έρευνα μέσα από τις πηγές, και να αξιοποιήσουν όλες αυτές τις δεξιότητες στην εφαρμοσμένη έρευνα εμπειρικού υλικού από τη σύγχρονη ελληνική κοινωνική πραγματικότητα που θα μελετούν ως κοινωνιολόγοι.

Ειδικές ικανότητες:

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του εν λόγω μαθήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αναμένεται να:

- είναι σε θέση να εφαρμόσουν βασικές έννοιες και αναλυτικά εργαλεία της κοινωνιολογικής σκέψης στην ανάλυση ενός συγκεκριμένου ιστορικά κοινωνικού σχηματισμού, εν προκειμένω του ελληνικού, και να
- αναγνωρίζουν μέσα σε αυτόν συγκεκριμένα κοινωνικά φαινόμενα και μετασχηματισμούς που προσεγγίζονται πιο αφηρημένα σε άλλα μαθήματα κοινωνιολογικού περιεχομένου
- κατανοούν γενικά τη συμβολή της ιστορικής γνώσης στην κοινωνιολογική παιδεία, και να αναπτύσσουν ιστορική και ακόμα πιο ισχυρή κριτική σκέψη στην κοινωνιολογική προσέγγιση των σύγχρονων κοινωνικών φαινομένων

- έχουν αποκτήσει ένα σύνολο από ικανότητες που θα τους επιτρέψουν να συνεχίσουν επιτυχώς τις κοινωνιολογικές σπουδές τους σε μαθήματα με μεγαλύτερη εξειδίκευση, τα οποία προϋποθέτουν την εξοικείωση με τους μηχανισμούς που κινούν την ιστορία.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...
.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον και διεπιστημονικότητα
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αυτό το μάθημα ειδικού υποβάθρου έχει στόχο να εισαγάγει τις/τους φοιτητές/φοιτήτριες στην κοινωνική ιστορία της Ελλάδας, εξετάζοντας στην ελληνική περίπτωση τη διαμόρφωση της νεωτερικότητας. Ξεκινώντας από τη Γαλλική Επανάσταση ως «μήτρα» των ευρωπαϊκών εθνικισμών, το μάθημα εξετάζει τη διαμόρφωση του ελληνικού εθνικισμού, πριν και μετά την Επανάσταση του 1821, καθώς και τη συγκρότηση του ελληνικού κράτους και κοινωνίας, ως μακρά διαδικασία μετασχηματισμών σε διαφορετικά πεδία, από τις αρχές του 19ου ως το 1922. Παράλληλα, το μάθημα στοχεύει να εισαγάγει τις/τους φοιτητές/φοιτήτριες στις προσεγγίσεις της σύγχρονης ιστορικής έρευνας και στις διασταυρώσεις της με άλλες κοινωνικές επιστήμες, ιδίως την κοινωνιολογία.

Μέρη και Θεματικές ενότητες:

I. Επανάσταση και συγκρότηση του ελληνικού έθνους-κράτους – διαμόρφωση και εξέλιξη του ελληνικού εθνικισμού (19ος – αρχές 20ού αι.):

1. Έθνος, εθνικισμός και εθνοκεντρική ιστορία ως πεδία της ιστορικής έρευνας και κριτικής: η ιστορικότητα του έθνους – Γαλλική Επανάσταση, ναπολεόντειοι πόλεμοι και η γένεση των εθνικών κινημάτων στην Ευρώπη και τα Βαλκάνια – Η γένεση της ελληνικής «εθνικής ιδέας».

2. Επανάσταση και συγκρότηση κράτους στην Ελλάδα - οι σύγχρονες ιστοριογραφικές προσεγγίσεις: από την οθωμανική κοινωνία στο δυτικού τύπου αστικό συγκεντρωτικό κράτος – κράτος και κοινωνία στην Ελλάδα (1864-1909).

3. Η ελληνική εθνική ιδεολογία και οι μεταμορφώσεις της: από την «παλαιότητα», στη «συνέχεια» του έθνους ή η άνοδος της εθνοκεντρικής ιστορίας – η λαογραφία, ο άλλος στυλοβάτης της νέας εθνικής ιδεολογίας: η «ανακάλυψη» των δημοτικών τραγουδιών και η σημασία της τόσο στην απευθείας σύνδεση με το «αρχαίο ελληνικό έθνος» όσο και στην ενσωμάτωση της Τουρκοκρατίας στο «εθνικό παρελθόν» - κορυφαίοι μύθοι και σύμβολα του ελληνικού εθνικισμού: κριτική ανάλυση.

4. Εθνικό παρελθόν και μέλλουσα «αποστολή» του έθνους: σημασίες και πολιτικές της «Μεγάλης Ιδέας».

II: Οι άνθρωποι, η οικονομία, οι κοινωνικές σχέσεις, το καθημερινό: δομές, υποκείμενα, μετασχηματισμοί (1830-1920):

4. Ο «μακρύς 19ος αιώνας» από τη σκοπιά της δημογραφικής ιστορίας: η δημογραφική μετάβαση.

5. Ο αγροτικός κόσμος της «παλαιάς» Ελλάδας, όψεις στασιμότητας και όψεις αλλαγής: το συμβιβαστικό καθεστώς των «εθνικών γαιών» - το αγροτικό πλεόνασμα και η απόσπασή του μέσω των φόρων – δυσκολίες διείσδυσης των καπιταλιστικών σχέσεων - η ανάπτυξη των εμπορευματικών καλλιεργειών: οι απαρχές μετασχηματισμών στην ύπαιθρο και διαχωρισμοί ταξικής υφής – η α' αγροτική μεταρρύθμιση: η εξαγορά των εθνικών γαιών, μια όχι τόσο εξισωτική διαδικασία (1871) – αλλαγές μέσα στη συνέχεια.
6. Οι πόλεις, εστίες αλλαγών (1830-1900): δυτικοευρωπαϊκά πρότυπα και ανάπτυξη του αστικού δημόσιου χώρου – εμπόριο, ναυτιλία - απαρχές της εκβιομηχάνισης: η σύντομη «απογείωση» (1865-1875) – σχηματισμός εργατικής τάξης και ο ρόλος της φιλανθρωπίας – μεσαία και ανώτερα στρώματα, όψεις της αστικής κουλτούρας και αξιών – το «γυναικείο ζήτημα», αποκλεισμός των γυναικών από την πολιτική και η έμφυλη συγκρότηση της ιδιότητας του πολίτη.
7. Ο αγροτικός κόσμος (1881-1922): το ζήτημα των τσιφλικιών – μετά το 1913, προς τη β' αγροτική μεταρρύθμιση – υπερατλαντική μετανάστευση.
8. Εξέλιξη της εκβιομηχάνισης και ο κόσμος της μισθωτής εργασίας (1880-1920) – το εργατικό κίνημα και οι σοσιαλιστικές ιδέες, από τα τέλη του 19^{ου} αι., ως τις δυο πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο μέσα στην τάξη, όπου, κατά τις Παραδόσεις του/της διδάσκοντα/ουσας αναπτύσσεται συζήτηση, βάσει ερωτημάτων που τίθενται κατά την Παράδοση ή που έχουν δοθεί εκ των προτέρων σε συνδυασμό με ιστορικά τεκμήρια προς ανάλυση-συζήτηση. Πρόσωπο με πρόσωπο επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες στο γραφείο για καθοδήγηση της μελέτης τους και συζήτηση αποριών και ερωτημάτων.										
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση power-point κατά τη διάρκεια κάθε παράδοσης, τα οποία ακολούθως καθίστανται διαθέσιμα ανά εβδομάδα στον ιστότοπο του μαθήματος (moodle ή/και students-web). Η επικοινωνία με τους φοιτητές γίνεται δια ζώσης στο γραφείο της/του διδάσκουσας/οντα αλλά και μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας.										
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr> <tr> <td>Προετοιμασία κειμένου και ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>26</td></tr> <tr> <td>Αυτοτελής Μελέτη</td><td>60</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</td><td>125</td></tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39	Προετοιμασία κειμένου και ανάλυση βιβλιογραφίας	26	Αυτοτελής Μελέτη	60	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	125
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου										
Διαλέξεις	39										
Προετοιμασία κειμένου και ανάλυση βιβλιογραφίας	26										
Αυτοτελής Μελέτη	60										
Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	125										
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία,	Η αξιολόγηση θα γίνεται με τον ακόλουθο τρόπο: 1. Γραπτές Εξετάσεις – 100%, που επιμερίζονται σε α) Ερωτήσεις Σύντομης Ανάπτυξης ή Πολλαπλής Επιλογής (μέχρι 30%) και β) Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών που απαιτούν ικανότητα κριτικής και συνδυαστικής ανασυγκρότησης πληροφοριών αλλά και δημιουργική ανάλυση ιστορικού τεκμηρίου, από τις θεματικές ενότητες του μαθήματος (το ελάχιστο 70%).										

Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	2. Εκπόνηση γραπτής εργασίας (προαιρετικά· μπορεί να βελτιώσει τη βαθμολογία κατά 1-3 μονάδες) Τα κριτήρια της αξιολόγησης εκτίθενται διαδικτυακά στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος. Η γλώσσα αξιολόγησης είναι τα ελληνικά (οι φοιτητές ERASMUS που δεν έχουν επαρκή γνώση της ελληνικής γλώσσας έχουν τη δυνατότητα να εκπονήσουν εργασία ή να δώσουν εξετάσεις στα αγγλικά ή τα γαλλικά).
--	---

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ύμνη Βιβλιογραφία:

άσταση και συγκρότηση του ελληνικού έθνους-κράτους – διαμόρφωση και εξέλιξη του ελληνικού εθνικισμού (19ος – αρχές 20ού αι.):

- Άλκης Αγγέλου, *Το Κρυφό Σχολειό. Χρονικό ενός μύθου*, Αθήνα, Εστία, 1997
- Μπένεντικτ Άντερσον, *Φαντασιακές κοινότητες. Στοχασμοί για τις απαρχές και τη διάδοση του εθνικισμού*, Αθήνα, Νεφέλη, 1997.
- Κ. Γαρδίκας κ.ά., *Η συγκρότηση του ελληνικού κράτους. Διεθνές πλαίσιο, εξουσία και πολιτική τον 19^ο αιώνα*, Αθήνα, Νεφέλη, 2008.
- Γιάννης Γιαννουλόπουλος, *Η «ευγενής μας τύφλωσις...». Εξωτερική πολιτική και «εθνικά θέματα» από την ήττα του 1897 έως τη Μικρασιατική Καταστροφή*, Αθήνα, Βιβλιόραμα, 1999.
- Χριστίνα Κουλούρη, *Μύθοι και σύμβολα μιας εθνικής επετείου*, Κομοτηνή 1995 [για την 25^η Μαρτίου]
- Βασίλης Κρεμμυδάς, *Η Μεγάλη Ιδέα: Μεταμορφώσεις ενός εθνικού ιδεολογήματος*, Αθήνα 2010.
- Παντελής Λέκκας, *Η εθνικιστική ιδεολογία. Πέντε υποθέσεις εργασίας στην ιστορική κοινωνιολογία*, Αθήνα, Κατάρτι, 1996, 2^η έκδοση αναθεωρημένη .
- Αλέξης Πολίτης, *Ρομαντικά χρόνια. Ιδεολογίες και νοστροπίες στην Ελλάδα του 1830-1880*, Αθήνα, ΕΜΝΕ - Μνήμων, 1988.
- Έλλη Σκοπετέα, *Το «Πρότυπο Βασίλειο» και η Μεγάλη Ιδέα. Όψεις του εθνικού προβλήματος στην Ελλάδα (1830-1880)*, Αθήνα, Πολύτυπο, 1988.
- Gunnar Hering, *Τα πολιτικά κόμματα στην Ελλάδα 1821-1936*, μτφ. Θόδωρος Παρασκευόπουλος, 2 τ., Αθήνα, ΜΙΕΤ, 2004.
- Michael Herzfeld, *Πάλι δικά μας. Λαογραφία, Ιδεολογία και η Διαμόρφωση της Σύγχρονης Ελλάδας*, μτφρ. Μαρίνος Σαρηγιάννης, Αθήνα, Αλεξάνδρεια, 2002.
- E. J. Hobsbawm, «Η γαλλική επανάσταση», στο *Η εποχή των επαναστάσεων 1789-1848*, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1990, σ. 78-108.
- E. J. Hobsbawm, *Έθνη και εθνικισμός από το 1780 μέχρι σήμερα. Πρόγραμμα, μύθος, πραγματικότητα*, Αθήνα, εκδ. Καρδαμίτσα, 1994.
- Miroslav Hroch – Μαρία Τοντόροβα, *Εθνικό κίνημα και Βαλκάνια*, Αθήνα, Θεμέλιο, 1996.
- Umur Özkirimli, *Θεωρίες του εθνικισμού. Μια κριτική προσέγγιση*, Αθήνα, εκδ. Ι. Σιδέρης, 2011
- Stuart Woolf, *Ο εθνικισμός στην Ευρώπη*, Αθήνα, Θεμέλιο, 1995.
- Stuart Woolf, *Ο εθνικισμός στην Ευρώπη*, Αθήνα, Θεμέλιο, 1995.

II: Οι άνθρωποι, η οικονομία, οι κοινωνικές σχέσεις, το καθημερινό: δομές, υποκείμενα, μετασχηματισμοί (1830-1920):

- Χρ. Αγριαντώνη, Ε. Μπουρνόβα, Κ. Παπαθανασόπουλος, κ.ά., *Εισαγωγή στη νεοελληνική οικονομική ιστορία (18ος-20ός αιώνας)*, διεύθυνση: Βασίλης Κρεμμυδάς, Αθήνα 1999.
- Καίτη Αρώνη-Τσίχλη, *Αγροτικές εξεγέρσεις στην Παλαιά Ελλάδα, 1833-1881*, Αθήνα, Παπαζήσης, [1989].
- Ελένη Βαρίκα, *Η εξέγερση των Κυριών: γένεση μιας φεμινιστικής συνείδησης στην Ελλάδα 1833-1907*, Αθήνα, ΙΑΕΤΕ, 1987, (2η έκδ.: Κατάρτι, 1997).
- Γιάννης Γιαννιτσιώτης, *Η κοινωνική ιστορία του Πειραιά. Η συγκρότηση της αστικής τάξης 1860-1910*, Αθήνα, Νεφέλη, 2006.
- Γ. Γκότση - Α. Διαλέτη - Ε. Φουρναράκη (επιμ.), *Το φύλο στην ιστορία: αποτιμήσεις και παραδείγματα*, Αθήνα, Ασίνη, 2015.

- Βάσω Θεοδώρου – Βασιλική Κοντογιάννη (επιμ.), *Το παιδί στη νεοελληνική κοινωνία, 19ος-20ός αιώνας. Αξίες, αναπαραστάσεις, αποτυπώσεις* (Πρακτικά Διημερίδας, 4-5 Δεκεμβρίου 1998), Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Σχολή Επιστημών Αγωγής – Επιτροπή Ερευνών, Ε.Λ.Ι.Α., Αθήνα 1999.
- *Ιστορία του νέου ελληνισμού* (διεύθ. έκδοσης: Β. Παναγιωτόπουλος), τ. 5: *Τα χρόνια της σταθερότητας 1871-1909*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 2004, σ. 9-126 [ενότητες: «Πολιτική» και «Οικονομία»]
- Γιάννης Κολιόπουλος, «Περί λύχνων αφάς»: *Η ληστεία στην Ελλάδα (19^{ος} αι.)*, Θεσσαλονίκη 1996.
- Μαρία Κορασίδου, *Οι άθλιοι των Αθηνών και οι θεραπευτές τους. Φτώχεια και φιλανθρωπία στην ελληνική πρωτεύουσα τον 19ο αιώνα*, Αθήνα, ΙΑΕΝ, 1995.
- Κώστας Κωστής – Σωκράτης Πετμεζάς (επιμ.), *Η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας κατά τον 19ο αιώνα (1830-1914)*, Αθήνα, Αλεξάνδρεια, 2006.
- Α. Μωυσίδης - Σ. Σακελλαρόπουλος (επιμ.), *Η Ελλάδα στον 19ο και 20ό αιώνα. Εισαγωγή στην ελληνική κοινωνία*, Αθήνα, Τόπος, 2010.
- Αντώνης Μωυσίδης (επιμ.), *Το αγροτικό κίνημα στην Ελλάδα από τον 19^ο αιώνα μέχρι σήμερα*, Αθήνα, νήσος / Ινστιτούτο Νίκος Πουλαντζάς, 2011.
- *Νεοελληνική πόλη. Οθωμανικές κληρονομίες και ελληνικό κράτος. Πρακτικά του Διεθνούς Συμποσίου Ιστορίας*, 2 τ., Αθήνα, ΕΜΝΕ, 1985.
- Νίκος Ποταμιάνος, *Οι Νοικοκυραίοι. Μαγαζάτορες και βιοτέχνες στην Αθήνα 1880-1925*, Ηράκλειο, Π.Ε.Κ., 2015.
- *Η πόλη στους νεότερους χρόνους. Μεσογειακές και βαλκανικές όψεις (19ος-20ός αι.)*. Πρακτικά του Β' Διεθνούς Συνεδρίου, Αθήνα, ΕΜΝΕ, 2000.
- Ματούλα Σκαλτσά, *Κοινωνική ζωή και δημόσιοι χώροι κοινωνικών συναθροίσεων στην Αθήνα του 19^{ου} αιώνα*, Θεσσαλονίκη 1983.
- Γιώργος Χ. Σωτηρέλης, *Σύνταγμα και εκλογές στην Ελλάδα 1864-1909. Ιδεολογία και πράξη της καθολικής ψηφοφορίας*, (πρόλογος Αρ. Μάνεση), Αθήνα, Θεμέλιο, 1991.
- Χρήστος Χατζηιωσήφ (επιμ.), *Ιστορία της Ελλάδας του 20ού αιώνα, τ. Α1-Α2: Οι απαρχές. 1900-1922* Αθήνα, Βιβλιόραμα, [1999].